YVES BOT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2014. július 17.[1]

C-542/13. sz. ügy

Mohamed M'Bodj
kontra
État belge

(a Cour constitutionnelle [Belgium] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Közös európai menedékjogi rendszer — 2004/83/EK irányelv — A harmadik ország állampolgárságával rendelkező vagy hontalan személyek által a kiegészítő védelmi jogállás kérelmezéséhez teljesítendő feltételekre vonatkozó minimumszabályok — Harmadik ország állampolgárságával rendelkező, fogyatékkal élő személy, aki számára egy tagállam egészségügyi okokból engedélyezte a területén való tartózkodást — A 2004/83 irányelv hatálya alá tartozás — A 2. cikk e) pontja — A »kiegészítő védelemre jogosult személy« meghatározása — A 15. cikk b) pontja — A »súlyos sérelem« fogalmának meghatározása — Embertelen vagy megalázó bánásmód elszenvedésének a származási országba való visszatérés esetén fennálló tényleges veszélye — A nemzetközi védelem tartalma — 28. és 29. cikk — Szociális és egészségügyi szolgáltatások — Egyenlő bánásmód"

1. A 2004/83/EK irányelv[2] 2. cikkének e) pontja értelmében „kiegészítő védelemre jogosult személynek" minősül-e a harmadik ország állampolgárságával rendelkező, olyan személy, aki súlyos betegségben szenved, és akinek esetében a származási országba való visszaküldés esetén fennáll az embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélye a megfelelő orvosi kezelésnek az ezen országban fennálló hiánya miatt? Amennyiben igen, a tagállamok kötelesek-e az érdekeltet ugyanazokban a szociális és orvosi ellátásokban részesíteni, mint amelyeket a saját állampolgáraik és a menekültek számára kötelesek nyújtani?

2. Lényegében ezeket a kérdéseket veti fel a Cour constitutionnelle (Belgium).

3. E kérdések egy olyan jogvita keretébe illeszkednek, amelynek tárgya a fogyatékkal élő személyeknek járó támogatásnak a belga állam által M. M'Bodj mauritániai állampolgár részére történő folyósítása. Ezen állam – azt követően, hogy az érdekelt számára egészségügyi okokra alapított tartózkodási engedélyt állított ki – ténylegesen megtagadta a támogatásnak a részére történő folyósítását azzal az indokkal, hogy annak nyújtása a vonatkozó belga jogszabályok értelmében kizárólag a belga állampolgárok, az uniós polgárok, az algériai, marokkói és tunéziai állampolgárok, valamint a hontalan személyek és a menekültek számára lehetséges.

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — A harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv (HL L 304., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 7. kötet, 96. o.).

4. A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróságban tehát azon eltérő bánásmód tekintetében merült fel kérdés, amelyet a nemzeti szabályozás a súlyos betegségben szenvedő, harmadik ország állampolgárságával rendelkező személyek vonatkozásában alkalmaz aszerint, hogy a 2004/83 irányelv értelmében menekült jogállással rendelkeznek-e, vagy az említett állam által kiállított, egészségügyi okokra alapított tartózkodási engedéllyel.

5. E bíróságban különösen az a kérdés merült fel, hogy az ezen irányelvben foglalt és az Emberi Jogok Európai Bíróságának [3] a súlyos betegségben szenvedő személyek kitoloncolására vonatkozó ítélkezési gyakorlatában alkalmazott feltételekre tekintettel az ilyen tartózkodási engedély kiállítása nem minősül-e valójában a nemzetközi védelem kiegészítő formájának, amely következésképpen jogosultságot keletkeztet az említett irányelvben előírt gazdasági és szociális előnyökre.

6. A jelen ügy lehetővé teszi a Bíróság számára, hogy pontosítsa a 2004/83 irányelv hatályát a súlyos betegségben szenvedő személyek és különösen a kiegészítő védelmi jogállás megadására vonatkozóan az uniós jogalkotó által megállapított feltételek összefüggésében.

7. E tekintetben a jelen indítványban azt az álláspontot képviselem, hogy a harmadik ország állampolgárságával rendelkező olyan személy, akivel kapcsolatban a származási országba való visszatérés esetén fennáll az embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélye az egészségi állapota vagy a megfelelő orvosi ellátás ezen országban való alkalmazásának a hiánya miatt, nem tartozhat ezen irányelv 2. cikke e) pontjának a hatálya alá.

8. Hangsúlyozom ugyanis, hogy ilyen esetben nem áll fenn a nemzetközi védelemnek a közös európai menedékjogi rendszer alapját képező szükségessége, mivel az egyén egészségi állapota és az orvosi eszközöknek a származási országban fennálló elégtelensége miatt bekövetkező embertelen bánásmód nem ezen ország hatóságainak vagy attól független szerveknek a szándékos cselekedetéből vagy mulasztásából származik. Megállapítom azonban, hogy ilyen esetben a tagállam köteles lehet arra, hogy nyomós humanitárius megfontolások miatt szükséges nemzeti védelmet biztosítson, amely az Európai Unió Alapjogi Chartájának [4] 4. cikkén és 19. cikkének (2) bekezdésén, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én, Rómában aláírt európai egyezmény [5] 3. cikkén alapul.

I – **Jogi háttér**

A – *Az uniós jog*

1. A 2004/83 irányelv

9. A 2004/83 irányelv célja a valamennyi tagállamban alkalmazandó közös szempontok meghatározása azon feltételeket illetően, amelyeknek a harmadik országok állampolgárainak meg kell felelniük ahhoz, hogy nemzetközi védelemben részesülhessenek, [6] valamint e védelem tartalmának meghatározása. [7] Ennek keretében a 2004/83 irányelv 2. cikkének c) és e) pontjában meghatározza azokat a személyeket, akik menekült jogállásban vagy a kiegészítő védelmi jogállásban részesülhetnek, II., III. és IV. fejezetében meghatározza azokat a szempontokat, amelyeknek az utóbbiaknak meg kell felelniük, és VII. fejezetében meghatározza az ezen jogállásokból eredő jogokat.

3 — A továbbiakban: EJEB

4 — A továbbiakban: Charta.

5 — A továbbiakban: EJEE.

6 — Lásd ezen irányelv 1. cikkét.

7 — Lásd az M.-ítéletre vonatkozó indítványomat (C-277/11, EU:C:2012:253, 19. pont) amely nyomán az M.-ítélet született (C-277/11, EU:C:2012:744, 72. pont).

10. A közös európai menekültügyi rendszer keretében a kiegészítő védelem kiegészíti a menekültek helyzetére vonatkozó egyezmény által a menekült jogállásra vonatkozóan megállapított szabályokat. [8]

11. Olyan nemzetközi védelemről van szó, amely a 2004/83 irányelv 2. cikkének e) pontja értelmében minden olyan személyt megillet, aki „harmadik ország olyan állampolgára, illetve olyan hontalan személy, aki nem minősül menekültnek, de akivel kapcsolatban megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy származási országába […] való visszatérése esetén a 15. cikk szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének lenne kitéve, […] és nem tudja vagy az ilyen veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni".

12. Az említett irányelv 18. cikke értelmében „a tagállamok harmadik ország olyan állampolgárát […] részesítenek kiegészítő védelemben, aki megfelel a II. és V. fejezetben előírt feltételeknek [helyesen: aki megfelel a II. és V. fejezet értelmében kiegészítő védelemre jogosult személyekre vonatkozó feltételeknek]".

13. Az említett irányelv II. fejezete „[a] nemzetközi védelem iránti kérelem értékelésére" vonatkozik. Az irányelvnek „Az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrásai" című 6. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrásai az alábbiak lehetnek:

a) az állam;

b) az államot vagy az államterület egy jelentős részét ellenőrzésük alatt tartó pártok vagy szervezetek;

c) az államtól független szereplők, amennyiben megállapítható, hogy az a) és b) pontban említett szereplők, ideértve a nemzetközi szervezeteket is, nem képesek vagy nem hajlandók az üldöztetéssel, illetve a súlyos sérelemmel szemben a 7. cikk szerint védelmet nyújtani."

14. A 2004/83 irányelv V. fejezete „[a] kiegészítő védelemre való jogosultság feltételeire" vonatkozik. Ezen irányelv 15. cikke a „súlyos sérelem" fogalmát a következőképpen határozza meg:

„Az alábbiak minősülnek súlyos sérelemnek:

a) halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása; vagy

b) kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országban; vagy

c) nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy életének vagy sértetlenségének súlyos és egyedi fenyegetettsége."

15. Ezenfelül ezen irányelv VII. fejezete keretében, amely „[a] nemzetközi védelem tartalmára" vonatkozik, az uniós jogalkotó az irányelv 28. és 29. cikkében megállapítja, hogy a nemzetközi védelem nyújtása – akár a menekült jogállásról, akár a kiegészítő védelmi jogállásról van szó – a tagállamoktól megköveteli azt, hogy az érdekeltet ugyanolyan szociális ellátásokban és az egészségügyi ellátásokhoz

8 — Ezen egyezmény, amelyet 1951. július 28-án Genfben írtak alá (*Recueil des traités des Nations unies* [1954], 189. kötet, 150. o., 2545. sz.), 1954. április 22-én lépett hatályba. Ezen egyezményt kiegészítette a menekültek helyzetére vonatkozó, 1967. január 31-i jegyzőkönyv, amely 1967. október 4-én lépett hatályba.

való ugyanolyan hozzáférésben részesítsék, mint amelyek a saját állampolgáraik esetében kötelezőek. A tagállamok azonban különbséget tehetnek e két jogállás között, hiszen e rendelkezések engedélyezik a számukra, hogy a kiegészítő védelemben részesített személyek számára nyújtott szociális ellátásokat az alapellátásokra korlátozzák. [9]

16. Végezetül le kell szögezni, hogy az említett irányelv minimumszabályok megállapítására törekszik. Annak (8) preambulumbekezdése és 3. cikke szerint a tagállamok következésképpen továbbra is bevezethetnek vagy fenntarthatnak kedvezőbb szabályokat annak meghatározására, hogy kik felelnek meg a menekült jogállásnak vagy a kiegészítő védelemben részesíthető személyek jogállásának a megadására vonatkozó feltételeknek, amennyiben ezek a szabályok az említett irányelvvel összhangban állnak. minősül menekültnek, illetve kiegészítő védelemre jogosult személynek; valamint úgyszintén a nemzetközi védelem tartalmának meghatározására is, amennyiben e vonatkozó szabályok összeegyeztethetők ezen irányelvvel.

17. Az uniós jogalkotó ugyanakkor a 2004/83 irányelv (9) preambulumbekezdésében megállapítja, hogy „[n]em tartoznak ezen irányelv hatálya alá harmadik országok azon állampolgárai, illetve azon hontalan személyek, akik számára nem a nemzetközi védelem szükségessége miatt, hanem kivételes vagy humanitárius okból hozott diszkrecionális döntés alapján engedélyezték a tagállamok területén való tartózkodást".

2. A Charta

18. A Charta 4. cikke kimondja, hogy „[s]enkit nem lehet kínzásnak, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni".

19. A Charta 19. cikkének (2) bekezdése szerint ezenfelül „[s]enki sem toloncolható ki vagy utasítható ki olyan államba, vagy adható ki olyan államnak, ahol komolyan fenyegeti az a veszély, hogy halálra ítélik, kínozzák, vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá".

B – *A belga szabályozás*

1. A külföldiek beutazásáról, tartózkodásáról, letelepedéséről és kiutasításáról szóló 1980. december 15-i törvény

20. A külföldiek beutazásáról, tartózkodásáról, letelepedéséről és kiutasításáról szóló 1980. december 15-i törvény [10] célja a 2004/83 irányelvnek a belga jogrendbe való átültetése.

9 — Az M.-ítéletben (EU:C:2012:744) a Bíróság megállapította, hogy a menekült jogálláshoz és a kiegészítő védelmi jogálláshoz kapcsolódó jogok valóban eltérnek (92. pont). Meg kell azonban állapítani, hogy a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 337., 9. o.), amely a 2004/83 irányelvet átdolgozza, megszünteti a menekülteket és a kiegészítő védelemre jogosultakat megillető jogok szintje tekintetében fennálló különbségeket az egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés tekintetében (30. cikk). Az említett különbségeket azonban a szociális védelem vonatkozásában nem szüntették meg (29. cikk).

10 — A 2006. szeptember 15-i törvénnyel módosított változat (a továbbiakban: 1980. december 15-i törvény).

21. Az említett törvény 9b. cikke meghatározza az egészségügyi okokra alapított tartózkodási engedély megadásának feltételeit. E cikk 1. §-ának szövege a következő:

„Az a Belgiumban tartózkodó külföldi, aki a személyazonosságát a 2. §-nak megfelelően igazolja, és aki olyan betegségben szenved, amely tényleges veszélyt jelent életére vagy testi épségére nézve, vagy embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélyével jár, amennyiben származási országában, vagy abban az országban, ahol tartózkodik, nem létezik megfelelő kezelés, a minisztertől vagy megbízottjától tartózkodási engedélyt kérhet a Királyságban.

A kérelmet a miniszterhez vagy megbízottjához ajánlott küldeményben kell benyújtani, és annak tartalmaznia kell a külföldi személy tényleges belgiumi tartózkodási helyének a címét.

A külföldinek a kérelemmel együtt be kell nyújtania a betegségére, valamint a megfelelő kezelésnek a származási országában vagy a tartózkodása szerinti országban fennálló lehetőségeire és hozzáférésre vonatkozó valamennyi hasznos és friss információt.

A külföldinek a Minisztertanács által kibocsátott rendeletben a Király által előírt típusú orvosi igazolást kell benyújtania. Ezen orvosi igazolásnak, amelyet a benyújtást legfeljebb három hónappal megelőzően állítottak ki, meg kell jelölnie a betegséget, annak súlyossági fokát és a szükségesnek vélt kezelést.

[Az első bekezdésben] szereplő kockázatot, a kezelési lehetőségeket, azoknak a származási országban vagy a tartózkodási hely szerinti országban való elérhetőségét, illetve az igazoláson szereplő betegséget, az igazoláson feltüntetett súlyossági fokot és az ott megnevezett, szükségesnek ítélt kezelést hatósági orvos, vagy a miniszter vagy a megbízottja által kijelölt orvos értékeli, aki erről véleményt ad. Ez az orvos – amennyiben szükségesnek véli – megvizsgálhatja a külföldit és kiegészítő szakértői véleményt kérhet.

[...]"

22. Ugyanezen törvény 48/4. cikke előírja azokat a feltételeket, amelyeknek a kiegészítő védelmi jogállásban való részesüléshez. meg kell felelni[11] E cikk átülteti a 2004/83 irányelv 2. cikkének e) pontját, valamint 15. és 17. pontját, és a következőket írja elő:

„1. § Kiegészítő védelmi jogállást kap az a külföldi, aki nem ismerhető el menekültként, és akire a 9b. cikk nem vonatkozik, valamint aki tekintetében megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy származási országába, illetőleg hontalan személy esetében a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése esetén a 2. § szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének lenne kitéve, és aki nem tudja vagy az ilyen veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni, feltéve hogy nem tartozik az 55/4. cikkben szereplő kizáró okok hatálya alá.

2. § Súlyos sérelemnek minősül:

a) halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása; vagy

b) kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országban; vagy

c) nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy életének vagy sértetlenségének súlyos fenyegetettsége."

11 — A kiegészítő védelem jogállása az abban részesülő személy számára lehetővé teszi, hogy egyéves időtartamra szóló tartózkodási engedélyben részesüljön, amelyet öt éven át meghosszabbíthat. Ezen ötéves időtartamon túl az érdekelt az 1980. december 15-i törvény 49/2. cikkének 2. és 3. §-a alapján korlátlan tartamú tartózkodási jogban részesülhet.

2. A fogyatékkal élő személyek ellátásairól szóló 1987. február 27-i törvény

23. A fogyatékkal élő személyek ellátásairól szóló 1987. február 27-i törvény (a továbbiakban: 1987. február 27-i törvény) 1. és 2. cikke értelmében a fogyatékkal élő személyek jövedelempótló juttatásban vagy beilleszkedési juttatásban részesülhetnek, vagy számukra az idősek támogatását szolgáló juttatás nyújtható.

24. Az említett törvény 4. cikkének 1. §-a a következőképpen rendelkezik:

„Az 1. cikkben szereplő ellátások csak olyan személynek nyújthatók, akinek tényleges tartózkodási helye Belgiumban található, és aki:

1° belga állampolgár;

2° az Európai Unió valamely tagállamának állampolgára;

3° marokkói, algériai vagy tunéziai állampolgár, aki megfelel az 1048/71/EGK rendelet[12] feltételeinek;

4° hontalan, és a hontalanok jogállásáról szóló, 1954. szeptember 28-án New Yorkban aláírt és az 1960. május 12-i törvénnyel megerősített Egyezmény hatálya alá tartozik;

5° az [1980. december 15-i törvény] 29. cikkében meghatározott menekült;

[...]"

25. A Király a 2009. február 9-i királyi rendeletben e rendelkezés hatályát 2007. december 12-től kezdődően kiterjesztette azokra a külföldiekre, akiket felvettek a népnyilvántartásba.

II – **Az alapügy tényállása**

A – *Az egészségügyi okokra alapított tartózkodási engedély megadásához kapcsolódó, az 1980. december 15-i törvény 9b. cikkén alapuló eljárás*

26. M. M'Bodj 2006. január 4-én menedékjog iránti kérelmet terjesztett elő a Külföldiek Hivatalához, amely e kérelmet nyilvánvaló megalapozatlansága miatt elfogadhatatlannak nyilvánította.

27. M. M'Bodj ezt követően 2007. augusztus 24-én egészségügyi okokra alapított tartózkodási engedély iránti kérelmet nyújtott be az 1980. december 15-i törvény 9b. cikke alapján. M. M'Bodj súlyos szemsérülést szenvedett el azon agresszió során, amelynek az őt elszállásoló, a Vörös Kereszt által a menedékjogot kérelmezők számára létrehozott központban vált áldozatává. E kérelmet a Külföldiek Hivatala először elfogadhatatlannak nyilvánította, majd egy peres eljárást követően 2008. szeptember 19-én kedvezően bírálta el. M. M'Bodj-ot tehát felvették a külföldiek nyilvántartásába.

28. 2010. május 17-én M. M'Bodj számára engedélyezték, hogy az 1980. december 15-i törvény 9. és 13. cikke alapján korlátlan ideig Belgium területén tartózkodjon.

12 — A szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i tanácsi rendelet (HL L 149., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 35. o.) az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelet (HL L 28., 1. o.) által módosított és naprakésszé tett változat szerint.

B – *A fogyatékkal élő személyek ellátásának megadásához kapcsolódó, az 1987. február 27-i törvény 4. cikkén alapuló eljárás*

29. 2009. február 19-én az illetékes hatóságok helyt adtak az M. M'Bodj által előterjesztett, fogyaték orvosi elismerése iránti kérelemnek, amely lehetővé teszi a számára, hogy szociális és adózási előnyökben részesüljön.

30. 2009. április 21-én, mialatt még mindig folyamatban volt az M. M'Bodj által az 1980. december 15-i törvény 9b. cikkén alapuló tartózkodási jog iránt megindított peres eljárás, M. M'Bodj jövedelempótló juttatás és beilleszkedési juttatás iránti kérelmet terjesztett elő. E kérelmet 2009. október 5-én elutasították azzal az indokkal, hogy az érdekelt nem felel meg az 1987. február 27-i törvény 4. cikkének 1. §-ában foglalt feltételeknek, amely törvény e juttatások nyújtását a belga állampolgárokra, az uniós polgárokra, az algériai, marokkói és tunéziai állampolgárokra, valamint a hontalanokra és a menekültekre korlátozza.

31. M. M'Bodj ezt követően e határozattal szemben 2009. december 31-én keresetet indított a tribunal du travail de Liège (liège-i munkaügyi bíróság) előtt. E bíróság az említett kereset vizsgálata keretében először is megállapította, hogy a harmadik ország állampolgárságával rendelkező és fogyatékkal élő személyek – akár menekültek, akár egészségügyi okokra alapított tartózkodási engedéllyel rendelkeznek – a 2004/83 irányelv által előírt nemzetközi védelmi jogállásban részesülnek, és ezen irányelv a tagállamok számára előírja, hogy e személyeknek ugyanolyan szociális ellátásokat biztosítsanak, mint amelyek a saját állampolgáraik vonatkozásában kötelezőek.

32. A tribunal du travail de Liège-ben tehát kérdés merült fel az 1987. február 27-i törvény 4. cikkének a többek közt a belga alkotmányban előírt, az egyenlőségre és a hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó elvekkel való összeegyeztethetőségét illetően, és emiatt előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjesztett a Cour constitutionnelle elé.

33. Ezen előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés vizsgálata keretében a Cour constitutionnelle-ben szintén kérdés merült fel azzal kapcsolatban, hogy a harmadik ország állampolgárságával rendelkező, fogyatékkal élő személyek között biztosítani kell-e az egyenlő bánásmódot aszerint, hogy e személyek menekült jogállással vagy egészségügyi okokra alapított tartózkodási engedéllyel rendelkeznek-e. Következésképpen azzal kapcsolatban merült fel benne kérdés, hogy az ilyen tartózkodási engedély, amely az embertelen vagy megalázó bánásmód veszélyének fennállásán alapul, amelynek oka a felperes egészségi állapota és a megfelelő kezelésnek a származási országban fennálló hiánya, a 2004/83 irányelv által biztosított kiegészítő védelem hatálya alá tartozik-e.

34. Az iratokban foglalt információkból, valamint a tárgyalás során felmerülő vitákból kitűnik, hogy a nemzeti hatóságok e tekintetben különböző álláspontokat képviselnek.

35. Az igazságszolgáltatási hatóságokat érintően a tribunal du travail de Liège által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megfogalmazásából egyértelműen kitűnik, hogy a harmadik ország állampolgárságával rendelkező olyan személy, aki az 1980. december 15-i törvény 9b. cikke alapján kiállított tartózkodási engedéllyel rendelkezik, a kiegészítő védelmi jogállásban részesül. E bíróság a Cour constitutionnelle egyik ítéletére hivatkozik, amelyben az utóbbi bíróság megerősítette, hogy „az 1980. december 15-i törvény 9b. cikke és 48/4. cikke együttesen [az említett irányelvnek] a belga jogba való átültetését képezik”[13].

13 — Lásd a 193/2009. sz. ügyben hozott 2009. november 26-i ítéletet, B.3.1. Lásd továbbá a 43/2013. sz. ügyben 2013. március 21-én hozott ítéletet, B.4.1.

36. A nemzeti jogalkotót érintően az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az ezen, a 2004/83 irányelvnek a belga jogba való átültetését célzó törvénnyel kapcsolatos előkészítő munkálatok [14] keretében a jogalkotó a következőket fejtette ki:

„Az olyan betegségben szenvedő külföldiek, amely tényleges veszélyt jelent életükre vagy testi épségükre nézve, illetve ha a betegség az embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélyével jár, amennyiben származási országukban, vagy abban az országban, ahol tartózkodhatnak, nem létezik megfelelő kezelés, a [2004/83] irányelv 15. cikke b) pontjának hatálya alá tartoznak, az [EJEB] ítélkezési gyakorlata alapján (embertelen vagy megalázó bánásmód)"

37. A Cour constitutionnelle előtti eljárás keretében a Minisztertanács azt az álláspontot támogatja, hogy a tartózkodás egészségügyi okokból történő engedélyezése „kizárt a kiegészítő védelemből", mivel azt az 1980. december 15-i törvény 9b. cikke szabályozza, amely különös rendelkezésnek minősül. A Minisztertanács álláspontja szerint e tartózkodási engedély az EJEE 3. cikkén alapul. A Minisztertanács ezenfelül megállapítja, hogy a Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides [menekültekkel és hontalanokkal foglalkozó főbiztosság] előtti eljárástól elkülönülő eljárásról van szó, hiszen az továbbra is a Belügyminisztériumnak és a Külföldiek Hivatalának a hatáskörébe tartozik.

38. A Cour constitutionnelle következésképpen úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell–e értelmezni a [2004/83] irányelv 2. cikkének e) és f) pontját, 15., 18., 28. és 29. cikkét, hogy nem csak annak a személynek kell biztosítani az irányelv 28. és 29. cikke szerinti szociális védelmet és egészségügyi ellátást, akinek kérelmére a tagállam független hatósága kiegészítő védelmi jogállást ítélt meg, hanem annak a külföldinek is, akinek valamely tagállam közigazgatási hatósága engedélyt adott arra, hogy e tagállam területén tartózkodjon, és olyan betegségben szenved, amely tényleges veszélyt jelent életére vagy testi épségére nézve, vagy embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélyével jár, amennyiben származási országában, vagy abban az országban, ahol tartózkodik, nem létezik megfelelő kezelés?

2) Ha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre olyan választ kell adni, amely szerint az ott leírt két személyi kategóriának jogosultnak kell lennie az ott hivatkozott szociális védelemre és egészségügyi ellátásra, akkor úgy kell e értelmezni ugyanezen irányelv 20. cikkének (3) bekezdését, 28. cikkének (2) bekezdését és 29. cikkének (2) bekezdését, hogy a tagállamok arra irányuló kötelezettsége, hogy vegyék figyelembe a sérülékeny csoporthoz tartozó személyek, mint például a fogyatékkal élő személyek sajátos helyzetét, azt jelenti, hogy e személyeknek biztosítani kell az [1987. február 27-i] törvény által előírt ellátásokat, figyelemmel arra, hogy a szociális közellátási központokról szóló, 1976. július 8-i alkotmányos törvény alapján a fogyatékosságot figyelembe vevő szociális segély nyújtható?"

39. Az alapügy felei, a belga, a német, a görög és a francia kormány, valamint az Európai Bizottság észrevételeket terjesztett elő.

III – **Elemzés**

40. A kérdést előterjesztő bíróság az első kérdésével lényegében arra vár választ a Bíróságtól, hogy a harmadik ország állampolgárságával rendelkező, súlyos betegségben szenvedő személy, akivel kapcsolatban a származási országba való visszaküldés esetén fennáll az embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélye amiatt, hogy az országában nem létezik megfelelő orvosi kezelés, a 2004/83 irányelv 2. cikkének e) pontja értelmében „kiegészítő védelemre jogosult személynek" tekintendő-e.

14 — Parlamenti irat, képviselőház, 2005–2006, DOC 51-2478/001, 9. o.

41. Emlékeztetni kívánok arra, hogy e rendelkezés szerint a „kiegészítő védelemre jogosult személy" olyan személy, akivel kapcsolatban megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy származási országába való visszatérése esetén az ezen irányelv 15. cikke szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének lenne kitéve, és nem tudja vagy ezen veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni.

42. A 2004/83 irányelv 15. cikke a súlyos sérelem három típusát határozza meg, amelyek között e cikk b) pontjában szerepel a kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országban.

43. A kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdés abban az esetben merül fel, ha – amint azt a Bíróság az Elgafaji-ítéletben [15] megállapította, és amint az a 2004/83 irányelv előkészítő munkálataiból is következik [16] – ez a rendelkezés „lényegében megfelel az [EJEE] 3. cikk[é]nek".

44. Márpedig az EJEB ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a természetes módon bekövetkezett betegség által okozott szenvedés – akár fizikai, akár lelki szenvedésről van is szó – az EJEE 3. cikke értelmében embertelen vagy megalázó bánásmódnak minősülhet abban az esetben, ha azt súlyosbítja, vagy súlyosbíthatja valamely olyan cselekedet vagy bánásmód, amely különösen a fogva tartás, a kiutasítás, vagy más olyan intézkedések körülményeiből ered, amelyekért a hatóságok felelősnek tekinthetők. [17]

45. Így bizonyos, rendkívül különleges körülmények esetén – mint például a D. kontra Egyesült Királyság ítélet tárgyát képezők [18] – az EJEB megállapította, hogy az AIDS-ben szenvedő egyén kiutasítását elrendelő határozat végrehajtása a származási országába való visszatérés esetén az EJEE 3. cikkének megsértéséhez vezetne, mivel ezen egyén esetében felmerül annak a tényleges veszélye, hogy különlegesen fájdalmas körülmények között meghal. Az EJEB az ítéletében figyelembe vette azt, hogy az érdekelt a betegség előrehaladott szakaszában volt, és a fogadó államban beszerzett orvosi ellátásoknak a hirtelen megvonása a megfelelő kezelésnek a származási országban fennálló hiányával és a lelki támogatás, valamint a szociális segítségnyújtás bármely formájának a hiányával párosulva felgyorsítaná az érdekelt halálát, és őt fokozott fizikai és lelki szenvedésnek tenné ki. [19]

46. Az EJEB tehát úgy nyilatkozott, hogy kellő mértékű rugalmasságot tart fenn az EJEE 3. cikke alkalmazásának a kezelésére vonatkozóan olyan esetekben, amelyekben annak a veszélye, hogy az érdekelt a célországban tiltott bánásmódban részesül, olyan tényezőkből származik, amelyek nem válthatják ki sem közvetve, sem közvetlenül ezen ország hatóságainak a felelősségét, és amelyek külön vizsgálva önmagukban nem sértik e cikk szabályait. [20] Az ilyen esetben a nyomósnak vélt humanitárius megfontolásokra tekintettel a szerződő államok tehát nem hajthatják végre a kiutasítást elrendelő határozatukat, máskülönben az EJEE 3. cikke alapján megállapítható a felelősségük. [21]

15 — C-465/07, EU:C:2009:94, 28. pont.

16 — Lásd az Európai Unió Tanácsa elnökségének a Bevándorlással, Határokkal és Menekültüggyel Foglalkozó Stratégiai Bizottsághoz címzett 2002. szeptember 25-i feljegyzését, 12148/02, 5. o.

17 — Az EJEB, 2014. február 27-i Josef kontra Belgium ítélet, 70055/10. sz., 118. §. Az EJEB azonban emlékeztet arra, hogy az ítélkezési gyakorlata értelmében a harmadik ország állampolgárságával rendelkező azon személyek, akik ellen kitoloncolási intézkedést alkalmaznak, főszabály szerint nem hivatkozhatnak arra, hogy jogukban áll a szerződő állam területén maradni annak érdekében, hogy továbbra is részesülhessenek a kiutasító állam által nyújtott orvosi, szociális vagy egyéb segítségnyújtásban és szolgáltatásokban. Az, hogy a szerződő állam által történő kiutasítás esetén a kérelmező a helyzetének jelentős romlását és különösen a várható élettartamának jelentős mértékű csökkenését tapasztalhatja, önmagában nem elég az EJEE 3. cikke megsértésének megállapításához.

18 — Az EJEB, 2014. február 27-i D. kontra Egyesült Királyság ítélet, 30240/96. sz., EJEB 1997-III.

19 — Uo. (51–54. §).

20 — Uo. (49. §).

21 — A fent hivatkozott Josef kontra Belgium ítéletben az EJEB ugyanakkor megállapította, hogy ilyen helyzet csak nyomós humanitárius körülmények alapján merülhet fel, és a következő ítéleteinek alapjául szolgáló ügyekre hivatkozott: az N. kontra Egyesült Királyság ítélet ([GC], 26565/05. sz., EJEB 2008-III) és a 2012. március 20-i Yoh-Ekale Mwanje kontra Belgium ítélet (10486/10. sz.). Ezekben az ügyekben a kérelmezők szintén AIDS-ben szenvedtek. Az EJEB azonban megállapította, hogy a kitoloncolásuk nem vethet fel kérdést az EJEE 3. cikke szempontjából, mivel a kitoloncolás időpontjában az egészségi állapotuk stabil volt, nem voltak kritikus állapotban, és alkalmasak voltak az utazásra.

47. A kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdés lényegében az, hogy a hasonló körülmények tartozhatnak-e a „súlyos sérelemnek" 2004/83 irányelv 15. cikkében foglalt fogalmába, és következésképpen igazolhatják-e a kiegészítő védelmi jogállásnak a megadását.

48. Álláspontom szerint a súlyos betegségben szenvedő személy önmagában ezen indok alapján nem tartozhat ezen irányelv hatálya alá.

49. Bár bizonyos különleges körülmények között a betegségből származó szenvedés embertelen vagy megalázó bánásmódnak minősülhet, továbbra is fennáll, hogy a kiegészítő védelem megadásának egyik alapvető kritériuma – nevezetesen a sérelem okozójának az azonosítása – nem teljesül.

50. A közös európai menedékjogi rendszer ugyanis annak szükségességén alapul, hogy az olyan egyének számára, akik akár faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozásuk, politikai meggyőződésük avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozásuk miatti üldöztetéstől, akár valamely súlyos sérelemnek a származási országukban való elszenvedésétől tartanak, olyan védelmet biztosítsanak, amelyet a származási országuk jelenleg vagy többé nem tud nyújtani, mivel szándékosan nyitott e cselekedetek elkövetésére, vagy nem képes ellenállni azoknak.

51. A valamely tagállam által nyújtott kiegészítő védelem biztosítására irányuló rendszer – akár menekült jogállásról, akár a kiegészítő védelmi jogállásról van szó – tehát konkrét célt követ, és sajátos védelmi rendszert [22] vezet be, amely két alapvető elem együttes fennállását feltételezi. Az elsőt az olyan üldöztetésre vagy súlyos sérelemre vonatkozó veszély fennállása képezi, amelynek az érdekelt áldozata lehet a származási országába való visszatérés esetén. A másodikat az ezen országot e veszély fennállása tekintetében terhelő közvetlen vagy közvetett felelősség képezi. A menekült jogállás vagy a kiegészítő védelmi jogállás előnye tehát azokra az esetekre korlátozódik, amelyekben a származási ország hatóságai nem vették ki a részüket e védelem biztosításából akár azért, mert az üldöztetés forrásai, akár azért, mert a hadsereg vagy más magán fegyveres csoportok által folytatott üldöztetést ösztönzik vagy tolerálják.

52. Ez a két elem meghatározó a nemzetközi kiegészítő védelem nyújtása szempontjából, hiszen azok megalapozzák az egyén félelmét, és megindokolják, hogy ezen egyén a származási országának a védelmére miért nem hivatkozhat vagy miért nem kíván hivatkozni.

53. A kiegészítő védelem tekintetében e két elem világosan következik a 2004/83 irányelv 2. cikkének e) pontjából. Az uniós jogalkotó ugyanis egyértelműen megfogalmazza, hogy a „kiegészítő védelemre jogosult személy" olyan személy, aki nemcsak hogy a származási országába való visszatérése esetén a 15. cikk szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének lenne kitéve, hanem ezenfelül nem tudja vagy az ilyen veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni.

54. Ezenfelül e cikk a „súlyos sérelem" fogalmát úgy határozza meg, hogy az olyan cselekményeket vagy körülményeket jelent, amelyekért a származási ország hatóságai közvetlenül vagy közvetve felelősek.

55. Az említett irányelv 15. cikkét ugyanis annak 6. cikkével összhangban kell értelmezni.

56. A 2004/83 irányelv 15. cikkében, amint az megállapításra kerül, a jogalkotó meghatározza a súlyos sérelem lényeges elemét. Ez halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása, kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országban, valamint nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő, megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy életének vagy sértetlenségének súlyos fenyegetettsége. Ezek a cselekedetek önmagukban azt feltételezik, hogy az elkövető szándékosan okoz különleges intenzitású fizikai vagy lelki szenvedést.

22 — Lásd ebben a tekintetben: Diakité-ítélet (C-285/12, EU:C:2014:39, 24. pont).

57. A 2004/83 irányelv 6. cikkében ezzel szemben a jogalkotó a személyes elemet állapítja meg, hiszen meghatározza a „súlyos sérelem forrásait". Az uniós jogalkotó így az említett irányelv 15. cikkében meghatározott sérelmek körét kifejezetten az állam, az államot vagy az államterület egy jelentős részét ellenőrzésük alatt tartó pártok vagy szervezetek, valamint – amennyiben megállapítható, hogy az állam vagy az azt ellenőrzésük alatt tartó pártok vagy szervezetek nem képesek vagy nem hajlandók az üldöztetéssel, illetve a súlyos sérelemmel szemben védelmet nyújtani – az államtól független szereplők által elkövetett sérelmekre korlátozza.

58. Ahhoz, hogy valamely személyt kiegészítő védelemre jogosultnak lehessen tekinteni, nem elég tehát annak bizonyítása, hogy e személy esetében a származási országba való visszatérés esetén fennáll az embertelen vagy megalázó bánásmód veszélye, azt is bizonyítani kell, hogy e veszély olyan tényezőkből származik, amelyek közvetlenül vagy közvetetten betudhatók ezen ország hatóságainak, azaz azt, hogy az érdekeltet fenyegető veszélyek forrásai az állampolgársága szerinti ország hatóságai, vagy e hatóságok e veszélyeket tolerálják, vagy azt, hogy e veszélyek forrásai olyan független csoportok, amelyekkel szemben a származási ország hatóságai az állampolgáraik hatékony védelmét nem képesek biztosítani.

59. Márpedig – amint azt a francia kormány az észrevételeiben megállapítja – az olyan egyén esetében, akinek az egészségi állapota orvosi ellátást igényel, és aki a származási országában nem részesülhetne megfelelő orvosi kezelésben, az embertelen vagy megalázó bánásmód, amelyet az ezen országba való visszatérés esetén elszenvedne, nem a hatóságok vagy az államtól független szervek szándékos cselekedetéből vagy mulasztásából származik. Másképp fogalmazva az ilyen esetben a 2004/83 irányelv 6. cikkében említett kiegészítő védelem előnyének az elismeréséhez szükséges alapvető kritériumok egyike – nevezetesen a származási ország azon hatóságainak a súlyos sérelem elkövetése tekintetében fennálló közvetlen vagy közvetett felelőssége, amelyek ellen védelemre van szükség – szükségszerűen nem teljesül.

60. Az ilyen helyzetben a tagállam által nyújtott védelem nem az ezen irányelv 2. cikkének a) pontja értelmében vett nemzetközi védelem szükségességére reagál, és ezért nem illeszkedhet a közös európai menedékjogi rendszer keretébe.

61. Az említett irányelv 2. cikke g) pontjának utolsó fordulata [23] szerint „más jellegű" védelemről van szó, amely nem tartozik ugyanezen irányelv hatálya alá. Ezt a védelmet más indok miatt, szolidaritásból, diszkrecionális döntés alapján nyújtják, ha az EJEE 3. cikkének és a Charta 4. cikkének és 19. cikke (2) bekezdésének tiszteletben tartásán alapuló humanitárius megfontolások ezt szükségessé teszik. Ebben az utóbbi esetben az érdekelt kiutasítására vonatkozóan a fogadó állam által elfogadott határozat végrehajtása a megfelelő orvosi eszközöknek a származási országban fennálló hiányával párosulva képezheti az embertelen bánásmódot.

62. Márpedig az uniós jogalkotó nyilvánvalóan ki kívánta zárni a 2004/83 irányelv hatálya alól a humanitárius indokokon alapuló helyzeteket.

63. Az uniós jogalkotó ugyanis a 2004/83 irányelv (9) preambulumbekezdésében kifejezetten meg is fogalmazza, hogy [n]em tartoznak [az említett] irányelv hatálya alá harmadik országok azon állampolgárai, illetve azon hontalan személyek, akik számára nem a nemzetközi védelem szükségessége miatt, hanem kivételes [helyesen: szolidaritásból] vagy humanitárius okból hozott diszkrecionális döntés alapján engedélyezték a tagállamok területén való tartózkodást. [24]

23 — Amint azt a Bíróság a B. és D. ítéletében (C-57/09 és C-101/09, EU:C:2010:661) megállapította, az irányelv 2. cikke g) pontjának utolsó fordulatából az következik, hogy azzal nem ellentétes az, ha valamely személy az irányelv hatálya alá nem tartozó, „más jellegű" védelem biztosítását kéri (116. pont).

24 — A 2004/83 irányelv a menekültek jogállásáról szóló, 1961. július 28-án Genfben aláírt egyezményhez hasonlóan azt az elvet veszi alapul, amely szerint a fogadó állam a nemzeti joga alapján nyújthat arra vonatkozó jogosultságokat magában foglaló nemzeti védelmet, hogy az említett irányelv 12. cikkének (2) bekezdése értelmében a menekült jogállásból kizárt személyek az érintett tagállam területén tartózkodhassanak.

64. Ezenfelül célszerű a 2004/83 irányelvnek a 15. cikk b) pontjára vonatkozó előkészítő munkálataira [25] hivatkozni, amelyek keretében az uniós jogalkotó a következőket állapítja meg:

„Ugyanakkor, ha a b) pontban az EJEB-nak az EJEE 3. cikkére vonatkozó teljes ítélkezési gyakorlatát magában kell foglalnia, akkor magában kell foglalnia az olyan, kizárólag humanitárius indokokon alapuló ügyeket is, mint a D. kontra Egyesült Királyság (1997) ügy, amely Saint-Kitts ügyként is ismert.

A Saint-Kitts ügyben – bár a fejlett egészségügyi rendszerhez való hozzáférés hiánya és az emberi környezet hiánya önmagában nem minősül kínzásnak, vagy embertelen vagy megalázó bánásmódnak – az említett országba való kiutasítást, amely az érintett személy életére veszélyt jelentett, ilyen bánásmódnak nyilvánították.

Következésképpen, annak érdekében, hogy a humanitárius indokokon alapuló ügyeket ki lehessen zárni a kiegészítő védelem rendszeréből, amely soha nem volt a [2004/83] irányelv célja, az elnökség azt javasolja, hogy a b) pont hatálya legyen korlátozott annak megállapításával, hogy a kínzás vagy az embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetések tényleges veszélyének *a származási országban jellemzőnek kell lennie*." [26]

65. Bár a 2004/83 irányelv 15. cikkének b) pontja, amint azt a Bíróság az Elgafaji-ítéletben [27] megállapította, „lényegében megfelel az [EJEE] 3. cikk[é]nek" [28], az uniós jogalkotó a hatályát arra a bánásmódra korlátozta, amelyet „a kérelmezővel szemben a származási országában alkalmaznak" [29], amely ezen ország hatóságainak a közvetlen vagy közvetett felelősségét feltételezi. A nemzetközi védelem rendszere és különösen a kiegészítő védelmi jogállás tehát valóban tisztának és sajátosnak tűnő [30] védelmi rendszert hoz létre, amely elkülönül a tagállamokat az EJEE 3. cikke alapján terhelő kötelezettségektől.

66. Ezen elemekre tekintettel tehát az az álláspontom, hogy a 2004/83 irányelv 2. cikkének e) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha valamely tagállam „kiegészítő védelemre jogosult személynek" tekinti a harmadik ország állampolgárságával rendelkező, súlyos betegségben szenvedő, olyan személyt, akinek esetében a származási országba való visszaküldés esetén a megfelelő orvosi kezelésnek az országában fennálló hiánya miatt fennáll az embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélye.

67. Az olyan tartózkodási engedély, mint amilyet M. M'Bodj részére az 1980. december 15-i törvény 9b. cikke alapján állítottak ki, nem minősülhet tehát az ezen irányelv 2. cikkének e) pontja értelmében vett, nemzetközi kiegészítő védelem formájának.

68. Az tehát nem minősülhet az említett irányelv értelmében vett „kedvezőbb szabálynak" sem.

69. Ugyanis, bár e rendelkezés alapján a tagállamok kedvezőbb szabályokat vezethetnek be, illetve tarthatnak fenn többek között annak meghatározására, hogy ki minősül menekültnek, illetve kiegészítő védelemre jogosult személynek; e szabályoknak összeegyeztethetőknek kell lenniük a 2004/83 irányelvvel. [31]

25 — Lásd az Európai Unió Tanácsa elnökségének a Bevándorlással, Határokkal és Menekültüggyel Foglalkozó Stratégiai Bizottsághoz címzett, 2002. szeptember 25-i feljegyzését, 12148/02, 6. o.

26 — Kiemelés tőlem.

27 — EU:C:2009:94.

28 — Uo. (28. pont).

29 — McAdam, J., „The Qualification Directive: An Overview", *The Qualification Directive: Central Themes, Problem Issues, and Implementation in Selected Member States*, Wolf Legal Publishers, Nimègue, 2007., 19. o.

30 — Lásd e tekintetben: Diakité-ítélet (EU:C:2014:39, 24. pont).

31 — Lásd e tekintetben a Bíróságnak a B és D ítéletben (EU:C:2010:661, 114–120. pont) alkalmazott megfontolásait.

70. Márpedig a fentiekben kifejtett okok miatt az, ha egy tagállam kiegészítő védelmi jogállást nyújt egy olyan helyzetben lévő személynek, mint M. M'Bodj, nem összeegyeztethető e jogszabály rendelkezéseivel és céljával.

71. Az első kérdésre javasolt válaszra tekintettel a második kérdésre nem szükséges válaszolni.

IV – **Végkövetkeztetések**

72. Az előbbi megfontolásokra tekintettel azt javasolom a Bíróságnak, hogy a Cour constitutionnelle számára a következőképpen válaszoljon:

A harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv 2. cikkének e) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha valamely tagállam „kiegészítő védelemre jogosult személynek" tekinti a harmadik ország állampolgárságával rendelkező, súlyos betegségben szenvedő, olyan személyt, akinek esetében a származási országba való visszaküldés esetén a megfelelő orvosi kezelésnek az országában fennálló hiánya miatt fennáll az embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélye.